

30

SLOVENSKI
ČEBELAR

Glasilo čebelarskega
društva za Slovenijo

Štev. 2
1927

Vsebina:

Vseslovanski čebelarški kongres v Pragi . . .	17	Opazovalne postaje . . .	26
Slabiči . . .	18	Čebelarjeva ženitev . . .	28
Kavkaška čebela . . .	21	Društvene vesti . . .	31
To in ono iz vzreje matic . . .	22	Vesti iz podružnic . . .	31
Kongres in razstava v Dubrovniku . . .	24	Čebelarška književnost . . .	32

Blagovni odderek Čebelarškega društva v Ljubljani.

Kovinski deli za A.-Ž. panj:

a) 6 finih palic, 40 cm, à Din 1'25 . . .	Din 7'50	g) 2 zaporici za zaklopnico . . .	Din —40
b) 2 nosilca za matično rešetko . . .	Din 3'—	h) 1/4 kg kvačice . . .	Din 5'—
c) 2 tečaja za vratca à Din 1'40 . . .	Din 2'80	i) 1 kljukica za vratca . . .	Din —35
d) 4 tečaji za brade à Din —75 . . .	Din 3'—	j) rešetka za 1 panj, zelo močna, . . .	Din 12'—
e) 2 mreži za okenca à Din 4'— . . .	Din 8'—	brušena . . .	Din 8'—
f) 4 zapahi za okenca à Din —75 . . .	Din 3'—	k) cevka za A.-Ž. panj z verando . . .	Din 8'—

Nove Žnideršičeve panje z verando po najnovejšem sistemu, kakor preustrojene kunčeve

po dnevni nizki ceni proti naročilu natančno izdelano bodem zanaprej izdeloval in se priporočam vsem čebelarjem. — KANCLER FRANC, mizarski mojster in čebelar, Sp. Hajdina št. 12 pri Ptujju.

Partija knjige „**Naš panj**“, ki se je razprodajala po znižani ceni, je pošla. Odslej stane vezana 40 Din, broširana Din 35'—. Razprodajo je prevzela Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Nove Žnideršičeve panje

(na 10 ali 9 okvirčkov) solidno in priznано natančno izdelujem in priporočam cenjenim čebelarjem. — Vinko Klaming, mizarski mojster in čebelar, Dolga vas pri Kočevju.

Blagovni odderek Čebelarškega društva v Ljubljani

kupuje

vosek

in ga plačuje po kakovosti
in najvišjih dnevnih cenah.

Čebelarška podružnica Krtina ima na prodaj 24 prvovrstnih kranjčev plemenjakov. Vprašajte za pojasnila pri predsedniku Ivanu Sokliču, Zalog 21, p. Dob.

★

Naprodaj imam 4 A. Ž. panje na 10 okvirjev, popolnoma nove. Cena po dogovoru. Alojzij Ferlan, Gorenjvas nad Škofjokloko.

★

10 obljudenih, popolnoma novih, natančno izdelanih, z oljnato barvo prepletkanih A. Ž. panjev, nov čebelnjak in nekaj čebelarškega orodja proda skupaj ali posamezno zaradi nenadne preselitve Gvidon Schwarz, načelnik železniške postaje v Semiču.

GLASILO ČEBELARSKEGA DRUŠTVA ZA SLOVENIJO V LJUBLJANI
 UREJUJE AVGUST BUKOVEC, LJUBLJANA, GRUBERJEVO NABREŽJE ŠTEV. 14

V Ljubljani, dne 1. februarja 1927. / Številka 2.
 Letnik XXX.

Vseslovanski čebelarski kongres v Pragi.

Prijatelji čebelarji!

e dolgo pripravljani vseslovanski čebelarski kongres leta 1914, je izbruh svetovne vojne preprečil. Vseslovanska čebelarska zveza je razpadla, premnogi delavci so odšli tja, odkoder ni povratka. Minula je dolga doba dvanajstih let, v katerih se je mnogo izpremenilo. Mnogo smo pretrpeli, toda že se ozdravljamo. Preostali in novi delavci ustvarjajo to, kar se ni dalo doseči pred vojno: sedaj prirejajo vseslovanski čebelarski kongres in razstavo v tako velikem obsegu, da bo jasno dokazana dozorelost in mogočnost čebelarstva vsega Slovanstva. Obnovili in na trdne temelje bomo postavili Vseslovansko čebelarsko zvezo, ki mora postati ognjišče vseh slovanskih čebelarjev.

Složno si podajmo roke, da izvedemo veliko delo, čebelarji Čehoslovaki, vsi Jugoslovani, Lužičani, Poljaki, Rusi in Ukrajinci, da pokažemo, kaj zmoreta vzajemna

ljubezen in sloga tudi v tej, dosedaj malo cenjeni gospodarski panogi. Vsa slovanska plemena privede mala čebela do slovanske zlate Prage, da se bodo na obširnem razstavišču divili umotvorom neznatnih živalc in bistrumnosti njenih gojiteljev.

Vseslovanski čebelarski kongres s čebelarsko razstavo vred bo nepreklicno v dneh od 3. do 10. julija v Pragi.

Za to prireditve je potreba, da sodelujemo mi vsi. Vsa slovanska plemena naj si prizadevajo, da pokažejo zgodovino, razvoj, napredek, oziroma popolnost svojega čebelarstva. Na razstavo pošljimo vse, da bo razvidno, kako čebelarimo v poedinah zemljah, kakšne panje, kakšno orodje uporabljamo, kakšen imamo med, vosek, medeno pecivo, medene pijače itd.

Na vseslovanski razstavi v Pragi l. 1927. naj bo mogočno zastopano čebelarstvo vseh slovanskih dežel in udeležba čebelarjev kar najštevilnejša. Z medsebojnim spoznavanjem bomo spoznali tudi mnoge dobrote, ki bodo čebelarstvu v korist.

Marljivost naše čebele bodi nam vzor pri našem delu za ustvaritev najboljše razstave! Njih združitev v mogočen roj bodi nam zgled bratske ljubezni in sloge vseh Slovanov v Vseslovanski čebelarški zvezi! Na svidenje v Pragi!

Z bratskim čebelarškim pozdravom

Zveza Zemskih osrednjih čebelarških društev Č. S. R. v Pragi.

Dr. Ján Gašperik,
podpreds. zveze in zemskih central na Slovaškem.

Ludvík Doležal,
podpreds. zveze in protektor zem. central na Moravskem.

Vaclav Šmidlik,
tajnik zveze in zemskih central za Češko.

Boh. Vaučura,
starosta zveze in zemskih central za Češko.

Frant. Biolek,
starosta zemskih central v Šlezkem.

Dr. med. in inž. dr. techn. Ant. Schönfeld,
urednik lista »Český Včelař«.

Antonín Holeček,
blagajnik zveze in zemskih central za Češko.

Slabiči.

H. Peternel v Bukovem žlaku.

prašanje je, kaj naj storimo s slabiči, ki jih slučajno imamo. Po-udarjam, da ni gospodarsko, če negujemo slabiče, ker nas utegnejo več stati, nego bi stala močna družina s panjem vred, ako jo kupimo. Je pa včasih treba shraniti slabiče. Kdor si ne more kupiti dobrih plemenjakov, ker jih nihče nima na prodaj, kdor hoče svoje čebelarstvo razširiti z družinami, o katerih je prepričan, da so dobre medarice, je prisiljen negovati tudi nekaj slabičev.

Ni pa mogoče dosti odločno obsojati čebelarjenja nekaterih trmastih čebelarjev. Jeseni se jim čebele ne smilijo. Ne da bi jih oskrbeli za zimo z zadostno množino hrane, jim režejo jako skopo kruh za kruti zimski čas, ker hočejo imeti med za prodajo, vsaj za tobak. Pozimi seveda jim vzame lakota do polovice družin. Ponos skopega čebelarja-bahača zahteva, da mora napolniti vse panje s čebelami ob rojenju, da bo nad sosedom čebelarjem. Zato sprejema vsak roj, naj bo tudi le prgišče čebel močan, in se tako zopet zaklada s slabiči. Tak čebelar ne pride ni-

kamor s svojim čebelarstvom, naj ga zavist in pohlepnost še toliko priganjata k tek-movanju z naprednimi čebelarji. Takim čebelarjem ni mogoče dati leka ali nasvetov zoper pojavljanje slabičev.

A tudi drugi čebelarji, ki se izogibamo vsake napake, moramo priznati, da se nam vedno pojavlja v naših panjih nekaj slabičev, zlasti po slabejših letinah. Vprašanje je, kaj naj stori čebelar s tem ali onim slabičem, ki se je pojavil. Običajno svetujejo, naj slabiče združimo. Ta nauk smo podedovali po starejših čebelarških učiteljih, in ne da bi kdo pomislil, ali je pameten. Trdim, da je ta nasvet nespameten, ker je napačno preračunan edino na to, da si ohrani čebelar na ta način čim večje število plemenjakov. Račun je tak; imam 20 družin, izmed katerih je osem slabičev. Ako pridružim slabiče močnim plemenjakom, imam 12 družin, ako združim slabiče po dvojce vkup, imam 16 družin, zato bom združeval slabiče. Ta sklep sloni na nepoznanju položaja, v katerem je slabičeva družina. Slabič trpi od pomanjkanja čebel. Ako združimo dva slabiča, moramo spraviti v en panj zalego obeh slabičev. Ta zalega ne dela več krogle, ampak valjar. Za ogrevanje m ne-

govanje zaleženega valjarja bi bili potreben čebelni grozd, ki obseže ves valjar, toliko čebel pa nima vseh osem slabičev. Zato je toliko neuspehov, toliko pritožb, češ, že tri panje sem združil v enega in še ne more nikamor. Umevno, čudež bi bil, ako bi bilo kaj iz takega združenja.

Svetovati je torej onemu, ki se misli iznebiti slabičev z združevanjem, naj jih pridruži močnejšim družinam. Najbolj varno bo postopal oni, ki počaka vsaj do časa, ko bo treba odmekniti v dobrih panjih vsaj en sat, ki se dotika zalege in je poln obnožine (cvetnega prahu) in brani čebelarom razširjati zalego. Takrat naj vzame zaleženi sat iz slabiča in ga porabi namesto praznega za razširjenje plodišča pri močnih družinah, čebele pa naj omete iz slabičev v sosednje panje, ki so dobili njih zaležene sate. Tako se iznebimo nepridipravov slabičev v svojo korist.

Seveda je treba tako ravnati spomladi, s slabiči, ki imajo zalego, roje in brezmatične, nezaležene slabiče pa s pridom združujemo med seboj tako, da dobi združena družina najlepše sate, mogoče par zaleženih satov, veliko čebel in najboljšo matico.

Kaj pa z maticami zaleženih slabičev, ako jih moramo pridružiti močnejšim družinam in ne med seboj? Ali jih ni škoda? Tako slišim vpraševati čitatelja. Moj odgovor je mogoče bolj po novem, vsekakor pa umesten, če rečem: matice slabičev niso običajno veliko vredne, zato jih ni škoda. Seveda bom podprl to svojo trditev z dokazi.

Trdili so dosedaj, da spoznamo vrednost matice po njenem zaleganju in pokolenju.

Ni mogoče ugovarjati, da ne bi bila matica vredna imena rodovitnic, ako zalega obilno in strnjeno brez presledkov. A priimek rodovitnic ne označuje še najboljše matice. Ozmimo se na druga živa bitja, n. pr. kar na človeka. Kdo ne pozna družin z materjo, ki je dala življenje devetim ali več otrokom, pa kakšno je to potomstvo. Komaj otroci nekoliko odrastejo, že legajo drug za dru-

gim v prerani grob in od resnično preštevne družine se rijeta skozi življenje eden ali dva otroka, ki bosta zopet videla ob času okoli sebe obilo dece, ki bo zopet po večjem legala v rani grob. Kdo izmed starejših čebelarjev ni zapazil istega pojava pri svojih čebelah? So čebelne družine, ki imajo rodovitno matico, obilo naraščaja, a leto za letom po živahnosti ob najbolj ugodnem letnem času zopet padejo v obžalovanja vredno stanje slabičev. Temu je vzrok izredna kratkoživnost čebel dotične družine. Pri človeku ni mogoče dognati vzrokov tega usodnega pojava, ker tudi pokolenje ni gotovo varstvo proti njemu. Gotovo je le, da se ta napaka redno podeduje, pojavi se pa lahko v rodovini, kjer je ni bilo nikdar prej. Istotako je pri čebelah vsaka družina v nevarnosti, da se ta napaka pojavi v potomstvu. To je glavni vzrok, da se tudi pri spretnih čebelarjih, ki negujejo le plemenite čebelne družine, pojavlja vedno tudi nekaj slabičev.

V dobi, ko sem se pečal s trgovino z živimi čebelami, so priporočali označevanje matic s trajno barvo na hrbtu. Ta znak je kazal starost matice. Označevali so matice vsako leto z drugo barvo, tako je bila izključena vsaka pomota glede njih starosti. Ker sem vsako leto prodajal roje panjev s premičnimi sati, ki sem jih ogrebal v kranjiče, sem si v plemenjakih zaznamoval matice. Vendar ni bil moj namen dosežen, ker so mi ostale matice v kranjičih nevidne. Zaznamoval sem si kranjiče s starimi maticami, da bi jih potem ne prodal prihodnje leto kot plemenjake z mlado matico. Ker sem se bal, da bi se mi panji v pašišču zmešali, kamor so jih nosili najeti nosači v vresje, sem prišel jeseni na misel, da bi tudi čebelarom onih panjev, ki imajo starejše matice, napravil tako znamenje na hrbtu. Lotil sem se dela in zaznamoval jeseni se prašče mladice onih panjev, ki so imeli stare matice. Ker sem to delal na panjevi bradi in se nisem tako bal za čebele kakor za matice, je šlo delo kot namazano, v par

minutah sem zaznamenoval že veliko število prašechih se mladice.

To moje delo me je spravilo, — to omenjam le mimogrede, — v ime velikega čarovnika pri sosedih čebelarjih. Spomladi so ostali panji z barvanimi čebelami za dom, ker so imeli starejše matice, drugi so šli v svet. Umevno je, da sem ogledoval vsak dan one barvane čebele. Kar sem opazil, je bilo presenetljivo. Dočim je pri nekaterih se izgubila zadnja barvana

Sklepati sem moral z vso gotovostjo, da čebele nekaterih družin žive dalje časa nego drugih. Zapomnil sem si panje z dolgo živečimi čebelami in si od njih vzgajal potomce. Gotovo je, da sem si s tem vzdal vogelni kamen v temelj svojega čebelarstva.

Nobenemu ni treba delati takih poizkusov. Rad priznavam, da je bil to moj prvi in zadnji poizkus, katerega nisem niti nameraval, saj sem čebele zaznamenoval

Čebelnjak g. notarja Fr. Mastnaka v Vel. Loki.

čebela že pred rojenjem, sem jih videl pri drugih družinah še v roju, ki je dodelal satje v svojem novem bivališču. Zadnje so izginile okoli kresa. Da bi bila barva pri nekaterih družinah prej odpadla nego pri drugih, ni mogoče, ker sem rabil isto barvilo, iz iste steklenice za vse čebele. Da bi bil zaznamenoval pri enem panju mladice, pri drugem starejše čebele, je bilo nemogoče, ker sem zaznamenoval pri vsakem panju prašeče se mladice, in sicer veliko število.

zaradi tega, da bi spomladi ločil v kranjčih panje z mlado in starejšo matico. Tega ni treba delati, pač pa naj stori vsak vsaj to, da pazi na one družine, ki leto za letom brez vidnega vzroka gredo v zimo kot slabiči. Take družine ne smejo imeti prostora v naših čebelarstvih.

Na podlagi teh dejstev, katera lahko vsak še ugotovi, ako si hoče vzeti časa za poizkus, lahko trdim, da običajno ni škoda matic slabičev, katere nam preostajajo, ako pridružimo slabiče močnim panjem.

Ako je vzrok oslabeledosti družine viđen, n. pr. ako je slabič nastal iz lanskega poznega drujca ali ako je izgubil pozimi veliko čebel zaradi kake nesreče, ker niso mogle čebele za medeno zalogo, ako so ga vznemirjale ptice ali rovke, tedaj so matice vredne, da se nam smilijo. V večjem čebelarstvu se dajo že porabiti

spomladi, saj ni težko najti panj, v katerem je matica, ki je baš to pomlad opešala in ne zalega povoljno. Na noben način pa ne bi žrtvoval dobre matice v močni družini še tako lepo pisani mladi matici slabiča, zato tega tudi drugim ne svetujem, ker je matica slabiča vedno dvomljive vrednosti. (Koncc.)

Kavkaška čebela.

(*Apis mellifica* var. *caucasica*, Gorb.)

Simeon S. Grozdanič v Srem. Karlovcih.

Da so kavkaška čebelna plemena še do danes nezadostno proučena, je znano, toda zanimanje zanje se je v zadnjem času zopet zbudilo. L. 1914. je izdala svilarška postaja

v Tiflisu v Kavkazu knjižico K. A. Gorbačeva, asistenta postaje, pod naslovom »Kavkaška gorska siva čebela in njeno mesto med drugimi plemeni«. Po tej knjižici sta na Kavkazu in Zakavkazju dve čebelni plemeni. Kavkaška gorska siva čebela, ki je razširjena po gorskih predelih Kavkaza in Zakavkazja in rumena perzijska čebela, ki se sreča s sivo na meji Perzije in sosednih pokrajinah. Obe plemeni se mnogokrat med seboj križata. Po K. A. Gorbačevu so stari sistematiki Pallas in Butlerov napačno smatrali rumeno čebelno pleme za kavkaško čebelo. Gorbačev smatra za značilno kavkaško čebelo sivo gorsko čebelo, ki sem jo jaz sam označil z imenom *Apis mellifica*, var. *caucasica*, Gorbačev, da počastim tovariša Gorbačeva in v razlikovanje starega imena *Apis mellifica*, var. *remipes*, Pallas, ki se nanaša na »jako pomenljivo« »rumeno!« kavkaško čebelo.

Po navedbah starih sistematikov začinjajo matice kavkaške (*remipis*) čebele nesti jajčeca komaj v aprilu mesecu, toda

danes je znano, da matice sive kavkaške čebele ter tudi matice rumene čebele začinjajo mnogo prej zalegati, često že v januarju mesecu, a nehajo popolnoma v decembru mesecu (Gorb.). Trotje se pojavljajo v Tiflisovi okolici že prve dni aprila meseca. To velja za kavkaško čebelo, kajti rumena čebela odgoji prve trote še prej.

Gorbačev misli, da odgajajo sive in rumene čebele več trotov nego evropska plemena. Sive čebele v normalnih panjih dajo 1 do 2 roja. Kavkaške čebele pokrivajo med s prozornimi pokrovc, ki so videti kakor pomaščen papir, celice pa napolnjujejo do roba. Gorbačev misli, da se baš v tem njih čebele ostro razlikujejo od evropskih, ki napravljajo po njegovem mnenju bele in debelejšje pokrove. Jaz se ne morem strinjati s tem mišljenjem.

Rumene čebele in križanke (perz. × kavk.) napihujejo ogromno množino matičnikov 300 in še več; sive pa samo 12—30 komadov.

Čebele obeh plemen so krotke; sive so mirnejše nego rumene. Čebele je mogoče opravljati brez krinke in dima. Gorbačev se tudi strinja z mojim mišljenjem, da je gorska siva čebela (var. *caucasica*) zelo podobna kranjski (*carnica*) čebeli po barvi in tudi po vrednosti in plodovitosti, samo da Gorbačev trdi, da kavkaška sivka ni nagnjena k rojenju toliko kakor slovenska.

To in ono iz vzreje matic.

Jože Okorn v Ljubljani.

Prvi pogoj vsakega naprednega čebelarstva je vzreja matic, vendar smo se doslej s to važno rečjo zelo malo bavili. Skrajni čas je, da se tudi v tem pogledu zganemo in začnemo z resnim smotrenim delom. Zaradi tega sem se odločil, da bom v letošnjem »Slov. Čebelarju« to poglavje dodobra obdelal, da vzbudimo tudi pri naših čebelarjih zanimanje za to zadevo. Uspeh teh razprav pa naj bi bil »Klub vzrejevalcev matic«.

Več oči več vidi — pravi naš narodni pregovor. Zato me bo izredno veselilo, ako se bo mojemu vabilu odzvalo kar največ čebelarjev, da bomo potem skupno preresetavali in proučevali ta problem, ki je ne samo izredno zanimiv in poučen, temveč brez dvoma tudi velike važnosti za praktično čebelarstvo.

O smotrih in nalogah, ki jih izkušamo doseči z vzrejo matic, danes ne bom še razpravljaj, pač pa bom za sedaj obravnaval nekoliko važnih vprašanj.

V 6. številu lanskega »Slov. Čebelarja« je priobčil g. Peternel zanimiv članek: »Kaj me je vse naučilo označevanje matic«. Z njim pa se le deloma strinjam.

Izzvan po besedah g. pisca: »Ni pa prav, da nihče ne piše o tem, kar je izkusil in se naučil...«, sem se odločil, da objavim v tej stvari svoje mnenje in izkušnje, ker sem prepričan, da bo to izzvalo ne le zanimive in stvarne razprave, marveč bo list in naše čebelarje zelo poživilo. Pa preidimo k stvari!

Naravnost iznenadil me je prvi odstavek zgoraj navedenega članka, ki se glasi: »Zaznamenovanje, bolje rečeno označevanje matic z barvo zaradi kontrole njih starosti so pred leti priporočali, sedaj pa je o tem vse tiho. — Ne bom veliko grešil, ako trdim, da so čebelarji

spoznali ta posel za nepotrebno igro v čebelarstvu, ki ima kvečjemu pomen le za raziskavanje življenja matice« — in dalje: »Znamenja (pike) smo napravljali v velikosti prosenega zrna s posebnim klinčkom na hrbet matice. Bila so neizbrisna in trajno lesketajoča, tako da smo matico na satu med čebelami jako naglo našli (podčrtal jaz). To je edina solnčna stran tega zamudnega čebelarskega opravila. Izplačalo se je le z znanstvenega stališča, za praktično čebelarstvo je pa bilo brez pomena.«

V vseh državah, kjer je umno čebelarstvo zelo napredovalo, se čebelarji mnogo bavijo z vzrejo matic. Vzrejevalci imajo v društvih posebne odseke ali pa lastne organizacije, ki izdajajo celo svoje liste. Vsepopšod pa je uvedeno označevanje matic, ki je zavzelo tak obseg, da odseki, odnosno organizacije predpisujejo vsako leto, s kakšno barvo naj se matice označujejo. Pa ne samo to. V pravilniku za ocenjevalne komisije pri čebelarskih razstavah je določba, da razstavljalec, ki nima označenih matic, izgubi pet točk. Žal, da sem to okusil že sam in vsled tega izgubil lepo odlikovanje.

Označevanje matic je za praktično čebelarstvo precejšnjega pomena. Pretirano bi bilo, ako bi trdil, da se brez tega ne da uspešno čebelariti, nihče pa ne more reči, da je to brez pomena. Ne samo, da najdemo, kakor to trdi že g. P., označeno matico na satu med čebelami jako naglo, kar tudi ni brez praktične vrednosti, ampak, kar je še važnejše, brez truda tudi lahko doženemo njeno starost (preleganje), in to je vsakokrat odločilnega pomena za nadaljnjo usodo (uspevanje) panja. Preleganje matice je v naprednem čebelarstvu tako rekoč vsakdanji pojav, kajti velika družina zahteva docela

vredno in rodovitno matico. Zanimivo je zlasti dejstvo, da panji najbolj prelegajo ob dobrih letinah, ker takrat ni časa za rojenje. V najboljših povojnih letinah 1922 in 1923 sem dognal, da je prelegla dobra tretjina plemenjakov, ob slabih in srednjih letinah pa imamo mnogo rojev.

Za kontrolo preleganja pa imamo najboljše sredstvo v označevanju (barvanju) matic, čebelar, ki tega ne dela, nima nobenega pravega pregleda o starosti in kakovosti matic.

Če bi naši napredni čebelarji označevali matice, bi se lahko prepričali, da ima pravilo, da je enoletna matica najboljša, v praksi zelo mnogo izjem, poleg tega pa bi ostajalo v jeseni pri izmenjavi matic živih mnogo preleženih dobrih mladih matic. Ker pa ne ve, da ima opravka z mladico, jo v dobri veri, da je uničil slabo staro matico, zamenja z drugo, največkrat manj vredno.

Tega za uspešno čebelarstvo tako važnega dejstva ne zanika tudi g. Peter nel, ampak naravnost govori za označevanje matic, ko piše: »O dejstvu, da mnogo matic ne doseže visoke, t. j. triletna starosti, se najbolj prepričamo, če zaznamujemo matice«, ali »večkrat se mi je pripetilo, da sem našel v panju nezaznamovano matico, ki je zalegala, na satu pa je zalegala še stara zaznamovana«, ali »kdor ne zaznamuje matic, ne ve nikdar, ali je bila oprášena resnično tista matica, katero je videl v panju neoprašeno«.

In rojenje! V kakšnih nepravilnostih je marsikateri čebelar, zlasti ako ima močne panje, preden dožene, kateri panj je rojil. Res je, da imamo več pripomočkov, da doženemo to, toda žal niso vselej zanesljivi. Če pa zaznamujemo mlade matice vsako leto z drugo barvo, pa lahko doženemo pri presipanju roja, ko so že vsa druga sredstva odrekla, po barvi zaznamovane matice, katere panje je treba pregledati, da ugotovimo izrojenca in če treba, preprečimo nadaljnje rojenje.

Označevanje matic pa tudi ni tako zamudno, kakor to trdi g. P., zlasti ne, ako združimo to opravilo s kakim drugim važnim, n. pr. s pregledom izrojenca, da mu zabranimo nadaljnje rojenje (ko matica že poje) itd. Nikdar se mi pa ni še pripetilo, da bi mi pri označevanju kaka oprášena matica, ki je že zalegala, odletela s sata. Kvečjemu bi lahko padla s sata na tla. Zaradi razvitih jajčnikov je pretežka in ne more tako z lahkoto leteti kakor mladica. Pri oprášeni matici je to mogoče le, kadar ni paše, po ajdi in tik pred rojenjem. Pri prašilnikih (s polovičnimi A.-Ž. satniki) pa je to mogoče, a se mi doslej še ni pripetilo. Da se v malih prašilčkih pri odvzemanju matic izognemo taki nezgodi, je dobro, da odvzemamo matice vselej v zaprtem prostoru (pri zaprtem oknu).

Zaznamovanje samo na sebi ni nič težkega, »a vendar temu treba se privaditi, izprva sicer težko gre,« pravi narodni pregovor. Z enim samim neprevidnim prijemom zadka lahko matico poškodujemo, da postane nerodovitna. Z vajo pa se temu delu tako privadimo, da ga opravimo zanesljivo in mirno. Za vajo pa ne smemo uporabljati matic, ampak trote.

Zelo zanimivi so tudi podatki g. P., ko razmotriva o vzrokih preleganja, o izgubah in pohabljenosti matic, vendar se s temi navedbami docela ne strinjam. Za vzrok preleganja navaja tole: »Ako panj (pravzaprav čebele) sumi, da matica ni zmožna izpolnjevati svojih opravil brezhibno, jo prisili, da zaleže nekaj matičnikov, in poskrbi za bodočnost družine,« ali ko govori o omejevanju zalege: »kdor omejuje zaleganje z rešetko tako, da pripre matico v plodišču le na dva do tri sate, oziroma da jo pripre pri nizkem majhnem plodišču v medišče, pripravi čebele do tega, da mislijo, da matica ne more zaleči več nego dva do tri sate.«

Po dosedanjih opazovanjih in izkušnjah so vzroki preleganja dokaj različni. Večkrat se mi je že pripetilo, da je izrojenec, pa tudi družček prelegel jedva oplojeno

matico. Tem pojavom so po mojem mnenju redno vzrok nepopolni spolni organi matice ali pa nezadostna oprашitev. Dejstvo, ki ga navaja g. P., da panji, katerim smo omejili zalego na dva do tri sate, radi preležejo matice, je za praktičnega čebelarja vsega uvaževanja vredno. Vendar pripisujem to — ne kot misli g. P., da je temu krivo mišljenje čebel, da matica ne more zalegati več nego dva do tri sate — zadrževanju jajčec. Zaradi zadrževanja jajčec močno trpi ves matičin organizem. Naravna posledica tega pa je v zelo mnogih primerih smrt matice. Čebele namreč nimajo pameti, torej tudi ne zmisla za čebelarjevo voljo. Pri njih vlada naravni zakon. Omejevanje in razširjanje gnezda je odvisno od paše. Če je paša dobra, matica pa priprta na dveh do treh satih, dobiva paši primerno

množino hrane za zaleganje jajčec. Ker ji pa zaradi čebelarjeve grabežljivosti primanjkuje prostora, ne more zadovoljiti naravnemu zakonu in posledica je, da po čebelarjevi krivdi zapade smrti.

K odstavkom: »Pohabljenе matice, ki zgreše svoj panj, in zakaj napadejo čebele matico«, — bi pripomnil, da je tem nezgodam največkrat kriv čebelar sam, bodisi zaradi pomanjkljivega poznanja čebeinega življenja ali pa zaradi njegove radovednosti. Ako opaziš, da je izrojenec ali roj poslal matico na praho, opazuj prašenje ob strani čebelnjaka, nikakor pa ne smeš hoditi med čebelami pred čebelnjakom. Še usodnejše za mlado matico pa je, ako brskaš po panju takoj, ko se je oprášena mladica vrnila vanj. Tedaj se čebele razburijo in kaj rade planejo po matici ter jo pohabijo, mnogokrat celo umore.

(Konec prih.)

Kongres in razstava v Dubrovniku.

Uglednom

Uredništvu »Slovenskega Čebelarja«

v

Ljubljani.

a str. 164. i 165. prošlogod. »Slovenskega Čebelarja« pod gornjim naslovom stoje neke zamjerke, koje neopravdano padaju na teret ove zadruge kao izložbenog odbora, pa Vas, g. uredniče, umoljavamo, da istini na volju izvolite u narednome broju uvrstiti slijedeći ispravak.

Doček i ukonačenje gostiju za cijenjene članove Čebelarskega društva za Slovenijo izvršilo se prema upustvima i prema prijavi tačno.

Dopisom 2. te 8. avgusta o. g. Čebelarsko društvo za Slovenijo, s potpisom g. J. Okorna javilo je ovom odboru 13 posjetitelja za izložbu i kongres, a od tih samo je za gg. Barleta, Schwarza i Puša tražilo ukonačenje.

Prva su dvojica od ovog odbora pismeno unapred bila obznanjena, da im je konak čisto određeno u Bolivinoj ulici, 772, a g. Puš sa gospodom dobio je ukonačenje u ulici Preko.

Kad je pak g. Okorn u sobi izložbe bio od potpisanog upitan da li su i ostali stanom opskrbljeni, je odgovorio: Hvala, mi smo se već sami pobrinuli. Gosp. Okorn dakle nema prava, da po gornjem pitanju opaske i prekore stavlja, jer odbor se je imao postarati i za konak i za doček samo za one, koji su to redovno po upustvu tražili.

Obzirom na pašu Dalmacije, o kojoj se »zelo mnogo govori in piše«, ističe se u članku, kako se je bilo nadati, da će 250 članova ove zadruge svojim pčelarskim proizvodima izložbu preplaviti, a ostala bi udruženja, odnosno pčelari bili »tako rekoč za nameček in okras razstavi«.

I ovde ispravljamo gosp. pisca i kažemo, da je od 85 odlikovanih 16 njih iz Dalma-

cije. Proporcionalno dakle Dalmacija izostala nije. Da se je htjelo, Dalmacija bi bila na izložbu glavni gros i bacila; ali nije se forsiralo, jer i odbor i u odboru potpisani nije htio, da se Dalmacija ističe, jer izložba nije bila dalmatinska ili samo ove zadruge, već je izložba bila Saveza jugoslovenskih pčelarskih društava.

I, dok su se sva društva upravo natjecala za što bolji ukupni uspjeh izložbe, čak i cijenj. »Vrbaser Bienenzuchtvereine«, koji nije član Saveza, dotle Čebelarsko društvo za Slovenijo počelo je, trajalo i završilo nastojanje za izložbu s ovim napisom u spisu iz avgusta o. g.: »Razstave se bo udeležila tvrdka M. Ambrožić.« Časne iznimke iz čitave pčelarske Slovenije bili su četvoro: gg. Ambrožić, Markelj, Žumer, a specijalno J. Strgar.

Obzirom na ove činjenice ova zadruge ne može, da misli i tvrdi ino i što ostala društva u Savezu, da je Čebelarsko društvo za Slovenijo, koje je član Saveza, saveznu, dakle vlastitu izložbu — bojkotovalo.

Organizacija nije »odpovedala«. Mi bi htjeli viditi bilo koga, da u jednakim prilikama organizuje jednu onakvu izložbu — koja je u ostalom po priznanju očevidaca premašila i ovogodišnje izložbe u Beču i u Plznju. — Uzdamo se, imaćemo prilike viditi svakoga na djelu; a svakome je pa i bratu Okornu na hartiji stilističke vježbe — najlakše praviti.

Uz pčelarski pozdrav

u Dubrovniku, 6. novembra 1926.

Za upravni i izložbeni odbor Jugoslovenske pčelarske zadruge

ravnatelj:
I. Antonioli.

član odbora:
Gojko Berać.

★

Zgornji popravak »Čebelarske zadruge« v Dubrovniku se sicer ne sklada z dolećbami tiskovneća zakona, pravilno bi se pa moral glasiti: Ni res, da so se vćljud

temu, da je pisano v programu za 20. in 21. avgusta: »Doćek in ukonaćenje gostiju.«, gostov niso pričakovali pri prihodu, res pa jih je sprejel v Gruću g. . . . , kateri pa?

Vćljudnost zahteva, da gosta, ki je javil dan prihoda v popolnoma neznan kraj, pričakujemo. Gosp. Antonioli je pa drugoga mnenja in upravićenost te zahteva zanika. Sicer pa je z nami dospel tudi g. Puć z go. soprogo i. dr., a tudi teh, ćprav so se prijavili, niso pričakovali.

Pri trditvi, da se je Dalmacija zelo slabo udeležila razstave, vztrajam. V popravku je namreć g. Antonioli sam to priznal, saj pravi: »Da se je htjelo, Dalmacija bi bila na izložbu glavni gros i bacila. . . « Kdo naj to verjame? Gospoda Antoniolića opozarjam samo na to, naj pomisli, kakćna bi bila razstava, ako bi obsećala samo predmete, ki jih je razstavila Dalmacija, in to bi se bilo ćisto lahko zćodilo. Izgovor, da je razstavo priredila »Zveća«, ni zadosten. V prvi vrsti je dolćnost pokrajinske organizacije, v katere obmoćju se razstava priredi, da skrbi za to, da »baci glavni gros na izložbu«, in nić već nego to sem trdil.

Na oćitek, da se naće društvo ni udeležilo dubrovnićke razstave, bi lahko vpraćali dubrovnićko zadrugo, će se je ona ali kdo drug iz Dalmacije udeležil razstave v Ljubljani in koliko ljudi se je udeležilo takratnega ćebelarskeća kongresa, ki je bil prvi izća obstoća naće države? Zaradi izredno slabo letine, in velikih izdatkov za dunajćko razstavo društvo ni imelo zadostnih sredstev, da bi se bilo udeležilo dubrovnićke razstave, pać pa je vćljub vćsemu temu opozorilo nanjo gg. Strgarja, Ambroćića i. dr., ki so se vabilu ćastno odzvali. O boćkotu razstave je pa bolje, da ne govorimo! Će bi bil naće društvo g. Antonioli opozoril, da nima na raspolago ućil in drugoga, kar je neizogibno potrebno na razstavi, naj bo uverjen, da bi mu bili radevolje s temi predmeti postregli.

Kaj čudna je trditev g. Antoniolija, da je dubrovniška razstava presegala lansko — ne letošnjo — razstavo na Dunaju in letošnjo v Plzni. Odgovornost zanjo prepuščamo g. Antonioliju, ki ni nobene teh razstav videl. Prosim, naj pogleda 11. štev. lanskega »Češkega Včelača«, pa izpremeni svoje mnenje.

O tem, da je organizacija odpovedala, so si bili udeleženci kongresa in razstave edini. Zaradi tega se tudi v podrobnosti ne bom spuščal.

Glede svoje osebe pa omenjam, da se dela nisem nikdar sramoval in bal, ker

sem ga vaju, pa ne samo, kadar je treba napisati kako oceno, kakor to misli gospod Antoniol, temveč tudi sicer. V tem pogledu sem čisto drugega mnenja, nego g. Antoniol, ki je v zadnji številki »Hrvatske Pčele« v popravku podal izjavo, da zaradi neugodne kritike ne bo, čeprav bi čakal Matuzalemovo starost, sodeloval na nobeni razstavi več.

Glede »stilističke vježbe« pa kličem g. A. v spomin besede: Vsak naj pometa pred vsem pred svojim pragom!

Jože Okorn.

Opazovalne postaje.

Jos. Verbič v Ljubljani.

Poročila za december 1926 so zelo kratka. Vodje opazovalnih postaj hvalijo le vreme, ki je za prezimovanje ugodno.

Vreme v tem mesecu je bilo za prezimovanje čebel takorekoč vzorno. Toplina zraka je bila zelo enakomerna, ker je bilo ozračje večinoma mirno, nebo pa megleno ali oblačno. Poleg tega se je držala podnevi in ponoči blizu ničle, vendar pa je povprečno ostala nad njo. Le v zadnji tretjini meseca in le za dva ali tri dni se je bolj ali manj približala 10° pod lediščem.

V zadnjem času je padlo tudi »nekoliko« snega, ki je dal zemlji šele pravo zimsko lice.

Posledice ugodnega vremena so se kazale v tem, da dobro zazimljeni panji niso izletavali in da je bila poraba zimske zaloge zelo majhna. Izguba na teži je bila manjša nego v preteklih treh letih.

Razpredelnica II.

Mesečni pregled za december zadnjih štirih let.

Leto	Povprečna mesečna		Izletnih	Solčnih	Deževnih	Snežnih
	poraba dkg	toplina				
1923	68·7	— 0·2° C	1·3	7·5	5·7	3·8
1924	79·	+ 0·8° C	1·8	3·7	6·2	0·5
1925	87·9	— 2·4° C	2·7	8·5	5·8	1·9
1926	65·	+ 0·2° C	0·3	5·2	4·3	4·8

Zapomni si: če med dalj časa segrevaš nad 60 stopinj, se bo tudi njegova kemična sestava tako zelo izpremenila, da ga bo celo spreten kemik prav težko točno ločil od dobro ponarejenega. Tako zelo mu škoduje prevelika toplota.

★

O letini 1926. A.: »Povem Vam, letos sem pridelal toliko medu, da res ni verjetil!« B.: »Saj tudi ne verjamem!«

Zadélavina (propolis) se prstov rada prijema. Na dotičnih mestih se koža potem olupí. S terpentinom ali z bencinom prav lahko osnažimo roke zadélavine.

★

Preden začneš kuhati vosek, preudari, ali se ti to sploh izplača. Majhno množino voščin rajši prodaj, ker potrosiš za kurjavo in za delo več, nego je kuhani vosek vreden.

Mesečni pregled za december 1926.

Razpredelnica I.

XXX

K r a j (z morsko višino)	Označba opazo- vanega panja	P a n j e n a t e ž i						Toplina zraka			Dni je bilo										
		pridobil v			zgubil v			v mesecu čistih dkg	največ pridobil	naj- višja	naj- nižja	srednja me- sečna	izletnih	deževnih	s snegom	oblačnih	pol jasnih	jasnih	vetrovnih		
		mesečni tretjini dkg			po- rabil															dne	
		1.	2.	3.	1.	2.	3.	pridobil	dne	C°											
Ljubljana (305 m)	A.-Ž.	—	—	—	15	20	25	—	60	—	+	6	—	0·5	—	5	3	23	6	2	6
Vič pri Ljubljani (298 m)	A.-Ž.	*)	—	—	20	10	20	—	50	—	+	7	—	0·	—	6	3	22	4	5	4
Št. Vid nad Ljubljano (314 m)	A.-Ž.	—	—	—	20	15	30	—	65	—	+	8	—	24	—	6	5	21	10	—	2
Tacen pod Šmarno goro (314 m)	A.-Ž.	—	—	—	—	—	—	—	*)	—	+	10	—	0·3	2	7	4	22	5	4	16
Škofja Loka (349 m)	A.-Ž.	—	—	—	20	15	25	—	60	—	+	9	—	6	+	5	3	17	9	5	17
Vrhnika (293 m)	A.-Ž.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+	6	—	0·	—	2	3	24	3	4	5
Gor. Logatec (476 m)	Amerikanec	—	—	—	25	35	30	—	90	—	+	16	—	14	—	4	5	19	6	6	11
Cerknica (575 m)	A.-Ž.	—	—	—	15	35	25	—	60	—	+	7	—	0·2	—	3	5	12	16	2	6
Sv. Gregor pri Ortneku (736 m)	A.-Ž.	—	—	—	20	14	16	—	50	—	+	8	—	0·9	—	2	9	14	10	7	18
Struge pri Dobropoljah (416 m)	A.-Ž.	—	—	—	10	20	45	—	75	—	+	5	—	15	—	4	6	19	3	9	12
Novo mesto (180 m)	A.-Ž.	—	—	—	30	—	—	—	30	—	+	9	—	0·4	—	5	9	18	6	7	3
Ptuj (221 m)	A.-Ž.	—	—	—	35	20	30	—	85	—	+	7	—	3·	3	4	8	18	10	3	7
Hrastnik (250 m)	Gerstung	—	—	—	12	14	4	—	30	—	+	10	—	1·9	—	4	5	13	5	13	9
Sp. Ložnica pri Žalcu (252 m)	A.-Ž.	—	—	—	15	10	10	—	35	—	+	4	—	2·	—	6	3	15	11	5	12
Orehova vas p. Marib. (270 m)	Gerstung	—	—	—	10	15	15	—	40	—	+	8	—	3·	—	4	5	16	9	6	19
Sv. Duh na Ostr. vrhu (536 m)	Dunajski	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Vrže pri Ljutomeru (176 m)	A.-Ž.	—	—	—	15	15	40	—	70	—	+	7	—	0·3	—	7	3	14	17	—	22
Cezanjevci (182 m)	A.-Ž.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+	6	—	0·5	—	5	6	20	10	1	16
Guštanj (398 m)	A.-Ž.	—	—	—	—	20	65	—	85	—	+	6	—	1·7	—	2	4	12	9	10	14
Sv. Lovrenc na Pohorju (442 m)	Sträuli	—	—	—	30	40	30	—	100	—	+	13	—	4·6	—	2	4	11	10	10	4
Javornik n. Gor. (553 m)	A.-Ž.	—	—	—	—	—	—	—	*)	—	+	9	—	2·	—	3	6	17	11	3	5
Rove na Gor. (350 m)	A.-Ž.	—	—	—	15	10	15	—	40	—	+	10	—	0·4	—	7	3	18	5	8	4
Virmaše pri Šk. Loki	A.-Ž.	—	—	—	10	10	20	—	40	—	+	6	—	2·	—	3	3	17	9	5	14

*) Tehnica ni bila v redu. — **) Po krivdi pošte se podatki te postaje niso mogli v razpredelnici II. vpoštevati.

Čebelarjeva ženitev.

Cvetko Golar.

2.

svetem se Jakobu solnce žari
s požarom bleščečim in s silo ognjeno,
po njivah širokih pšenica zori
in polje šumi in zlati se rumeno.

In zgodnja so jutra, noč sega v roko
visokega nébesa zvezdi mogočni
in zarja večerna se kasno blesti,
da čuje se skoro žvenk tajni, polnočni.

In več ni utegnil Matija sedaj
čebelic si pastí ob vročih poldnevih,
in padli so travniki že pod kosô,
osul se je kostanj ob žarkih plamenih.

Po njivah so srpi zveneli ostro
in padalo bilje in klasje je zrelo,
rdela so lica in vriskal je smeh
dekliski po dolih in brdih veselo.

A tiho Matija je snope ves dan
nakladal na voz in potil se z živino,
ki težko je žito vozila domov
z ozar in po klancu pod sinjo planino.

»Zakaj si, Matija, zamišljen tako?«
 vprašala smehlja je ga Tona je zala.
 »Anžičevo vprašaj zakaj, ha-ha-ha,
 z njo bil je na češnji,« je Manča dejala.

»Po češnjah, po njej se ti toži, kaj ne?
 Kako mi te žal je, Matija ubogi!«
 »E, pridi na vas in na okno nocoj
 potrkaj, ko mesec bo svetil za logi!«

In zopet zavriskal je smeh čez polje,
 kot pele pod nebom, žgolele bi ptice,
 gorela, žarela so lica deklet
 in pridno vihte so srpe ročice.

A modro in tiho Matija naprej
 je vole poganjal po njivi požeti
 in polne je snope grmadil na voz,
 poslušal na nebu škrjančka žgoleti.

In spomnil kipečega se je glasu
 in usten zorečih nekje tam za lesi —
 in zahrepenelo je v prsih srce,
 in v mislih je vzdihnil: »O deklica, kje si!«

O mraku po delu poletnega dne
 k uljnaku je sedel, poslušal brenčanje
 čebel, petje matic in gledal, kako
 so delavke trudne oblegale panje.

Dišalo sladkó od šumečih je brad,
 i, saj je na panju vesela gostija,
 saj pojejo, pijejo vino in med,
 neveste se venec in ženin ovija.

A zanj še ni svata, le v dalji nekje
 kot zor zasijala je znana planina,
 nasmehnile so se prijazne oči,
 ah, nekdo izgínil mu ni iz spomina.

In tisto nedeljo Matija potem
 je s stricem Urbanom jo mahnil na gore,
 potrkala — kajpak — sta mimogrede
 na bele, visoke Anžičeve dvore.

»Poglej, čebelar iz doline je tu —«
 »Prezgodaj bo, ajda pri nas še ne cvete.«
 »Zdaj muhe mu druge po glavi rojé,«
 v pomenek Urban se veselo zaplete.

»Veliko družino Matija ima,
 kateri kraljujejo matice marne,
 brez matere sam pa ostal je doma —
 a mladim ljudem so dekleta nevarne.

Ubrala zato sva na goro jo k vam,
 kjer zarja in solnce Matiji izhaja —«
 »Visoko smo res,« se namuzne Anžič,
 »da skoro se čuje petelin iz raja.«

»Ko mati čebelicam drobnim umrè,
 se jokajo, hitro poiščejo novo,
 in tudi pri nas je požela jo smrt —«
 »Kaj tukaj mi vekaš, pogledjte jo, sovo!

Besedo veselo zarobi, Urban,
 kako smo plesali pod lipo zeleno« —
 »Sedaj je Matija na vrsti za to,
 da z Mino zaplesal bi eno pošteno« —

»Kak plenjala vam je pšenica, povej!«
 Zresni gospodar se in govor zasučè —
 »Pšenica? Po merniku dal je nasad —«
 A v mislih stric pravi: »Ta zvite je buče!«

In ko je Matija besedo povzel:
 »Al' v skrinjo nam pisano skrili ste Mino?«
 Smejal in hahljal se je oče Anžič
 in točil, nalival je češnjevo vino.

»Pa kaj bi rad z njo, pa le kaj ti je mar?«
 »A meni? Za mlado na dom mi jo dajte!«
 »Ne dam je od hiše, premlada je še —«
 »Nikarte se z ognjem, Anžič, ne igrajte!

Saj veste, kri mlada s plamenom gori
 in velik vžge ogenj že iskrica mala —«
 »E, stric iz doline, le nič se ne boj,
 z dekletom nislva šele prvič orala.«

»Kaj, topli jo boste, o to pa že ne —«
 »Poglej petelina, pa kdo ji kruh reže —«
 »Ne boste ga dolgo, to jaz vam povem —«
 »Le dobro se drži,« v besedo stric seže.

Pogleda kot medved, udari s pestjo,
 da miza poskoči ti skoro do stropa —
 »No, pa jo pokličemo: Mina, kje si!
 Naj sama odloči!« — »Najbolje, kakopa!«

In ko je vstopila, rdela sladko,
 je las kolobar jo ovijal kot krona —
 »O oče,« s solzami zaprosi deklič — — —
 »No, pa se vzemita, presneta kajona!«

»Bes plentaj navihanca, mislil sem prej,
 da k nam je čebele prinesel na pašo —«
 In očka napil je Matiji smeje:

»Sedaj pa odpeljal še Mino bo našo.« (Konec prih.)

Društvene vesti.

Tečaji o kuhi voska.

3. februarja v Kamniku ob pol 10 dopoldne pri g. M. Zargiju.

6. februarja v Leskovcu pri Krškem ob pol 8 dopoldne v ljudski šoli.

20. februarja v Radovljici ob pol 10 dopoldne pri g. Kleindienstu na Gorici.

Čebelarji, udeležite se teh tečajev v obilnem številu!

Vesti iz podružnic.

Ljubljanska podružnica ima sejo dne 15. februarja 1927. l. ob 8 zvečer pri »Nacetu«. — Fr. Prezeli, tajnik.

Ljubljanska podružnica je imela redni občni zbor dne 19. decembra 1926. l. Navzočih je bilo 16 članov. Predsednik, g. ravnatelj Arko, je pozdravil navzočne člane in pozval vse, naj se čim bolj oklenejo podružnice, kajti čim več bo članov, tem več dobrot bodo deležni. Poročal je tudi o delu, ki čaka novi odbor v prihodnjem poslovnem letu.

Tajnikovo poročilo: Odborovih sej je bilo v preteklem poslovnem letu 12. — Strokovna predavanja so se vršila po vsakokratni odborovi seji. Predavali so gg. prof. Verbič, nadsvetnik Bukovec, in Julij Slapšak o različnih aktualnih čebelarskih stvareh! Gospod veliki župan ljubljanske oblasti je nakazal podružnici podporo v znesku 1300 Din. Za to mu izrekamo še enkrat najtoplejšo zahvalo. Članov je imela podružnica v pretečenem letu 54.

Blagajnikovo poročilo: Denarnega prometa je imela podružnica v minulem poslovnem letu 1926., in sicer prejemkov 4390 Din 71 p, izdatkov 3262 Din 28 p. Društveno premoženje znaša 15.857 Din 98 p. Blagajnikovo poročilo se je odobrilo, blagajniku pa izrekla zahvala za skrbno vodstvo blagajne in za njegovo varčnost.

Volitev podružničnega odbora. Ker je dosedanji predsednik odklonil zopetno izvolitev, je bil za predsednika soglasno izvoljen g. prof. Josip Verbič. Poleg tega so bili izvoljeni v odbor še gg.: Adolf Arko, ravnatelj jetnišnice v Ljubljani, Ivan Elsner, pis. ravnatelj v pok. v Mostah, Julij Slapšak, šolski upravitelj v Ljubljani, Josip Stojkovič, učitelj v Mostah, Fran Lunder, višji davč. upravitelj v Ljubljani, Ivo Verbič, uradni agr. direkcije v Ljubljani, Alojzij Trink, mizarški mojster v Ljubljani, Fran Prezeli, davčni upravitelj v Ljubljani, Emil Flere, bančni uradnik v Ljubljani, Jakob Babnik, poštni poduradnik in posestnik v Zg. Šiški.

Za delegate za občni zbor Osrednjega čebelarskega društva so bili izvoljeni Ivan Elsner, Julij Slapšak, Alojzij Trink in Jakob Babnik.

Novi predsednik je sprejel izvolitev in se obenem zahvalil v imenu vseh navzočih odstopivšemu g. predsedniku ravnatelju Arku za njegovo nesebično požrtvovalnost in trud. Gospodar dire oстане še nadalje g. ravnatelj Arko, gospodar čebelnjaka pa g. predsednik Verbič.

Slučajnosti: Na predlog g. predsednika naroči podružnica švicarski čebelarski list. O vseh važnejših člankih bo g. predsednik referiral na odborovih sejah. Za podružnično knjižnico se naroči tudi en izvod Znidaršičeve knjige »Naš panj«. — Odškodnina za porabo točila se je določila na 1 Din od panja. G. Ivo Verbič je predlagal, naj se

odbor pooblasti, da skuša na primeren način in po možnosti iz razpoložljivih sredstev nabaviti močnejšo diro, vsaj za 40 A.-ž. panjev. — Gospod Babnik je predlagal in se je v načelu sklenilo, da se napravijo v podružničnem čebelnjaku pod Krimom še ena vrata, več oken v strehi, v vratih, primerna odprtina in dovozna cesta na drugi strani čebelnjaka. Podružničnemu odboru se je tudi naročilo, naj skrbi za napravo zasilnih streh za tiste panje, ki jih postavijo člani poleg podružničnega čebelnjaka pod Krimom. Tudi primerni postavki za te panje naj se nabavijo. Fran Prezeli, tajnik.

Občni zbor podružnice v Predgrađu. Predsednik g. Ivan Veis iz Predgrađa je sklical občni zbor na dan 6. januarja 1927. leta. V odbor so bili soglasno izvoljeni: Ivan Veis, gozdar v Predgrađu, za predsednika, Marko Jonke, posestnik v Dolu, za podpredsednika, Josip Kapš v Prelesju za tajnika, blagajnika in delegata, Josip Pešelj iz Jelenje vasi za odbornika in namestnika za delegata, Peter Šterk iz Predgrađa pa za odbornika. Soglasno se je sklenilo, da se naprosi čebelarsko društvo, naj priredi marca meseca tečaj o kuhanju voska in sicer pri g. Marku Jonkeju v Dolu št. 8 — Josip Kapš, tajnik.

Podružnica v Školji Loki je imela redni občni zbor s predavanjem dne 5. decembra 1926. l. Udeležba je bila slaba, to pa zaradi prepozne ure. Treba se bo vrniti na stari red. Odbor je tale: Ivan Zontar, predsednik, Andrej Hačnar, podpredsednik, Matej Vidmar, tajnik in blagajnik, Franc Bernik in Franc Kržišnik, odbornika. — Tečaj se bo vršil v prvi polovici meseca maja. Tajnik.

Podružnica v Središču ob Dravi je imela redni letni občni zbor dne 12. dec. 1926. l. Navzočnih je bilo 11 članov. Po predsednikovem pozdravu je tajnik poročal o delovanju in stanju podružnice v minulem letu. Podružnična blagajna izkazuje 56 Din imovine. Pri volitvah je bil zopet izvoljen stari odbor, in sicer: Jakob Bratuša za predsednika, Alojz Horvat za podpredsednika, Ivan Lovrec za tajnika in blagajnika, Rudolf Kolarič in Franc Lukačič za odbornika. Za delegata je bil izvoljen Bratuša, za namestnika pa Horvat. Pri slučajnostih se je razpravljalo o raznih čebelarskih stvareh. — Lovrec, tajnik.

Podružnica v Račni je imela občni zbor dne 6. januarja 1927. l. Izvoljen je bil stari odbor. Obenem smo imeli predavanje. G. Okorn nam je predaval o spomladanskih opravilih, o pitanju čebel, o znakih in o zdravljenju griže itd. Za to se mu najtopleje zahvalujemo. Udeležba je bila precejšnja. — Tajnik.

Podružnica v Dobropoljah je priredila na novega leta dan občni zbor v prostorih Kmetijskega društva. V odbor so bili izvoljeni: za predsednika Ivan Erčul, za tajnika in blagajnika Jožef Miklič, za odbornike Janez Hočevar, Jožef Kralj in Janez Strnad, za delegata pa Miklič. Miklič, tajnik.

ČEBELARSKA KNJIŽEVNOST.

Kritika o knjigi »Jugoslavenski pčelar« spisal in založil I. Antoniol.

(Konec.)

V poglavju »Sovražniki čebel« pogršamo malo čebelno večšo (Achroea grisella), ki ni nič manj škodljiva nego velika večša. Netočne, oziroma napačne so navedbe, da živi čebelna uš od medu, da se množi zlasti na starem satju in da matice zaradi uši na vse zadnje poginejo. Kaj čuden je nasvet, naj čebelar uši obere s pinceto, če jih hoče pregnati, pa naj dene v panj kafe. Taki nasveti pač ne spadajo v moderno čebelarstvo knjigo.

Med ptice škodljivke je pisatelj uvrstil tudi sinice in lastovice. Stara pesem, toda napev je šepast.

Oglejmo si še poglavje »Čebelne bolezni«. Bože moj, tu si je g. A. spletel venec nesposobnosti za obdelovanje te snovi. Bolezni so popisane tako zmedeno, da si na podlagi besedila nihče ne more ustvariti jasne slike bolezni. — Čisto novo znanstveno »odkritje« je trditev, da se gniloba in kuža razvijeta v tako zvano »kamenito pošast legla« (Aspergillus mykose). Zdravljenje gnilobe s stradanjem okuženih panjev so po pisateljevem mnenju preizkusili najprej v Danskem. To metodo je uvedel Anglež Mac Evoy. Na žalost pa moramo ugotoviti, da je Angleža zopet prehitel naš Janša (glej §§ 100—107 »Popolnega nauka«), ki pa je pri tem delu ravnal mnogo skrbneje in pazljiveje, nego priporoča g. A., ki nasvetuje, naj čebele s satov otresemo pred panj, da je neuspeh dela tem zanesljiveje zagotovljen. Pa ne samo to! Priporoča tudi, naj v čebelarstvih, kjer razsaja gniloba, mažemo dna in brade panjev z lizolovo raztopino. S tem pa bolezni ne bomo omejili, nasprotno, nevarnost nastane, da se čebele zaradi smradu po lizolu razkrope po sosednjih panjih. O »zdravljenju« gnilobnih panjev je praksa pokazala, da ni uspešno. Znani so primeri, da je bila v močnem plemenjaku ena sama okužena celica, pa je bilo zdravljenje brezuspešno.

»Jugoslov. pčelar« prinaša kot novost tudi preventivna sredstva proti gnilobi: na dno panja moramo položiti vsakih 8 dni kupček naftalina, dna panjev izpiramo z lizolom, trojke zalege ne smemo obglavljati, medu iz zaleženih (!) satov ne smemo točiti. — Igračkanje! Za razkuževanje panjev priporoča umivanje panja z vrelo sodo in obžiganje s spajalno svetilko. Izkušnja pa uči, da zadostuje samo obžiganje. Za razkuževanje voska nasvetuje »J. P.« segrevanje na 150° C (kako?), za razkuževanje praznega satja pa navaja novo metodo američana Hutzelmanna: satnike z okuženim satjem postavimo v mešanico 80 delov alkohola (%) in 20 delov tekočega formalina. Satje ostane v kopeli 48 ur. Oba nasveta sta za preprostega čebelarja neizvedljiva. Kolike množine alkohola in formalina bi bilo treba za to?

Za čiščenje od grize ponesnaženega satja nasvetuje g. A. pranje v topli vodi. Naj enkrat sam poizkusi na ta način očistiti kakih 100 satov, pa ga bo za vse večne čase minulo, dajati take nasvete. Bo že videl, koliko nesnage se da izprati. Oprano satje dene g. A. v čist panj. Kaj pa potem? Čebele nanj nažene, te pa vzamejo brisače in sidol ter začno sušiti in čistiti celice — — —. Kaj pa, če je bil panj ne samo grizav, marveč tudi bolan za nosem?

Odstavek o nosehi je površen. Ničesar ne najdemo o postanku in poteku bolezni, pač pa trdi-

tev, da se parasit razvije v čebelinem želodcu (!) in da je zadek bolne čebele nabrekli in mlečnato beli!

Glede bolezni akarine manjka opozorila, da je pri nas doslej nepoznana, zato pa govori g. A., da znaki te bolezni spominjajo na paralizo, — — — Paraličnih čebel ni še nihče videl in torej tudi g. A. ne more primerjati čebel, ki so obbolele za akarino, s paraličnimi.

Poglavje »Med in vosek (kemična analiza)« je bilo povsem po nepotrebnem pridejano spisu. Za prakso je bolj ali manj brez pomena, čebelar kemik ne bo iskal v »Jugoslov. pčelar« znanstvene utuhe.

Pisatelj ima prav zmedene pojme o kemiji. Zdi se, da včasih sploh ne ve, kaj piše. Vzemimo n. pr. samo tale stavek: »Po sadržini ljekovitih elementa u pčelinjem medu ima najviše gorožja (!), bjelančevine, fosfora, soli, vapna te sumpora, magnezije, kremenca, pepeljike, sode, mangana itd.« Dobra polovica teh »elementov« sploh niso elementi! Kemične formule so pisane napačno, n. pr. H. Cl. in Ca. C₃, namesto HCl in CaCO₃. Formula za sadro e CaSO₄ (+ 2H₂O), ne pa Ca. CO₃. Kaj pomenita formuli Ca. C₃ in Ca. CO₃, ostane za vse večne čase nepojasnjeno... Tiskovnih pogrškov je na kupe, zmedenih pojmov še več.

Poglavje »Med in vosek v gospodinjstvu« ne moremo oceniti. Treba bi bilo, da prosimo za to kakęga specialista za fabrikacijo likerjev, sladolev in raznih drugih slaščic ter medenih vin. Upamo pa, da je imel pisatelj vsaj za to poglavje dovolj — špirta, ki je potreben za proizvodnjo raznih medenih pobiljškov. Ali res ni šlo brez žganja?

Mnogo poglavij se nismo doteknili, ker je vsako teorijo glede praktičnih del prav lahko ovreči spričo kaosa v čebelarški praksi. Mislimo tudi, da je vsak čebelar lahko na podlagi svoje prakse srečen. N. pr. če ima veselje do tega, da obira čebelne uši s pinceto, pa naj jih. Bržkone ima za tako igračkanje dovolj časa.

Naj ugibamo, kolikor hočemo, te knjige ni bilo treba in bo najbolje, da prav kmalu izgine, namesto nje pa se pojavi delo, ki bo vredno našega naroda.

Ugotavljamo končno, da je ministrstvo za kmetijstvo podprlo izdajo tega dela z 20.000 Din. To plemenito gesto je napravilo v dobri veri, da je vsebina zdrava. Pisatelj je delo predložil ministrstvu v rokopisu. Pregledala sta ga dva odlična jugoslovanska čebelarja, ki sta pisatelja že takrat opozorila na »neka pomanjkanja«, na vse pa ne, bržkone ker sta se zavedala, da bi potem knjiga sploh ne izšla, oziroma odletela državna podpora. S človekoljubnega stališča sta ravnala prav, s čebelarkega pa tega koraka nikakor ne moremo odobravati, ker je bila dolžnost cenzorjev, da bi opozorila pisatelja na vse večje pomote in tako nezrelo delo brezobzirno odklonila. Bolje še tako drobna knjižica dobrih čebelarških naukov nego tak stvor, kakršen je »Jugoslavenski pčelar«. Morali se bomo že otresti domneve, da je za »naše prilike« vse dobro.

V interesu jugoslovanskega čebelarstva pa je, da čebelarke knjižne pojave presojamo z vso vestnostjo in strogotjo in da strokovno časopisje slabih del ne priporoča, to pa se žalibog sedaj ne prakticira.

Če smo bili v kritiki morda kdaj osebni, naj se nam oprusti, ker to ni bil naš namen.

A. Bukovec.

Cenik čebelarskega orodja in potrebščin,

ki jih ima v zalogi blagovni oddelek Čebelarskega društva za Slovenijo
v Ljubljani, Jugoslovanska knjigarna, Pred škofijo (poleg stolne cerkve).

P r e d m e t	Cena	
	Din	p
A.-Ž. panj na 10 satnikov	280	—
A.-Ž. panj na 9 satnikov z verando	325	—
Isti na 10 satnikov	350	—
Baloni za 1 liter Din 8—, z odprtim podstavkom vred	16	—
Baloni z zaprtim podstavkom za pitanje iz medišča	18	—
Barva za matice	14	—
Begalnice	10	—
Brizgalka za roje	160	—
Čistilnik za med z dvojnimi sitom, iz zelo močne pločevine, emailiran	130	—
Deska za pritrdjevanje satnic	6	—
Doza za 25 kg medu, iz fine pločevine	40	—
Doza, leseni obod, za pošiljanje po železnici	12	—
Euskol (zavitek)	8	—
Garnitura za vdolavo satnic (dvojni topilnik za vosek, cevka za lepljenje)	30	—
Kadilniki po Din 85—, boljši	90	—
Kapa čebelarska (s tkanino) Din 45—, žimnata	46	—
Klešče za A.-Ž. panje	34	—
Klešče za gorko stavbo	26	—
Kolesce za vtiranje žice, navadni 16—, boljši	20	—
Kozica, zaklopna, za odlaganje satnikov s čebelami	33	—
Luknjač za okvirčke	56	—
Matičnice (kletke) raznih vrst od 2 do 13 Din	—	—
Iste z oddelkom za hrano za razpošiljanje po pošti	3	—
Mreža, žična, za okna (pocinkana), kvadratni meter	40	—
Nastavek s tace za odkrivanje satja ob točenju medu	100	—
Nož za izpodrezavanje satja	10	—
Nož za odkrivanje satja	10	—
Odvijač za vijake	3	—
Okvirčki za A.-Ž. panje (nezbiti), za komad	1	75
Pajčolani po Din 30—, oziroma Din 34—, z žimnatim vložkom	46	—
Pitalnik za A.-Ž. panj iz bele pločevine	18	—
Pipe čebelarske (pihalnik)	70	—
Posode za med, pločevinaste, à 4 kg	12	—
Iste za 55 kg	200	—
Posoda, glej doza za 25 kg	40	—
Ista (lesen sod) za 50 kg	50	—
Razpršilnik za škropljenje čebel z vodo, navaden	8	50
Razpršilnik za steklenice, zelo učinkovit tudi za vrtno porabo	30	—
Razstojšča, pločevinasta, namesto kvačič za 9 ali 10 satnikov	2	—
Rešetka, matična, močna (domačega fabrikata) za 1 panj	12	—
Rešetka, nemškega fabrikata, m ²	150	—
Rešetka najfinejša, sestavljena iz palčic 34 × 15 cm	18	—
Rokavice čebelarske	80	—
Samokadilnik »Vulkan«	125	—
Sipalnik, lesen, za A.-Ž. panje na 9 in 10 satnikov	25	—
Sito za čiščenje medu (pločevinasto)	20	—
Svetiljke za zalivanje satnic	53	—
Stekleničica za pošiljanje medu kot vzorec	3	50
Strgulja za snaženje A.-Ž. panjev	10	—
Šablona, jeklena, in zabijač (priprava za pritrdjevanje kvačič)	24	—
Ščetica za ometanje čebel	8	—
Šilo za vrtnanje luknjic	3	—
Tehnica	1150	—
Točilo za med, najnovejšega sestava, pločevinasto, za 3 satnike 27 × 41 cm in email	1120	—
Točilo za med z bronastim okriljem in emailirano	1220	—
Točilo za 10 okvirjev obojestransko (za velike obrate)	3580	—
Topilnik s svetiljko in žličko za lepljenje satnic	50	—
Topilniki za voščine	80	—
Vilice za odkrivanje satja	28	—
Zapahí za žrela:		
a) kovinski, enostranski	2	—
b) isti, dvostranski	3	—
c) leseni (Trinkov sestav) s peresom	1	50
Žica, v klobčiču, dkg	—	40